

EDUSKUNTAVAALIT 2019; VAIKUTTAMISTEEMAT JA -ESITYKSET

Suomi tarvitsee kestävästä väestöpolitiikkaa

Syntyvyyden lasku korostaa lapsi- ja perheystävällisen yhteiskunnan merkitystä. Hyvinvointia ja kestävästä kehitystä ei voi rakentaa vain työelämän tai koulutukseen osallistumisen ehdoilla. Lapsista on kannettava yhteistä vastuuta ja erilaisia perhesuhteita on tuettava eri elämäntavoiheissa. Jokaisen ihmisen mahdollisuuksia perheellistyä ja toteuttaa omaa toivottua lapsilukuaan on tuettava. Eriarvoistumista on vähennettävä ja erityisesti nuorten miesten syrjäytymiskehitykseen puututtava vakavammin.

Esitämme:

1. Vaalien jälkeisen hallituksen on otettava väestöllinen haaste vakavasti. Sen on linjattava **kestävän väestökehityksen periaatteet**, jotka pitävät sisällään toivotun väestörakenteen syntyvyyden, ikääntymisen ja maahanmuuton valossa ja ottavat huomioon ekologisen kestävyden. Yhteiskunnassa on tuettava sitä, että jokainen voi toteuttaa oman lapsitoiveensa.
2. Hallitus valmistelee **toimenpideohjelman poikien ja miesten osallisuuden vahvistamiseksi ja voimavarojen vahvistamiseksi**.

Lapsi-, nuoriso- ja perheystävällisyys käytäntöön

Lapsi- ja perhepolitiikkaa pitää tehdä koordinoitusti ja pitkäjänteisesti, näin voidaan parhaiten tukea lapsi- ja perhemyönteistä ilmapiiriä ja kestävästä väestökehitystä. Lapsistrategiatyö on askel oikeaan suuntaan. Lapsiperheet hyötyvät yhdestä tahosta, perhekeskuksesta, josta on saatavana monipuoliset palvelut.

Perhevapaa-uudistusta tarvitaan helpottamaan työn ja perheen yhdistämistä, edistämään tasavertaista vanhemmuutta ja tukemaan lapsen turvallista kasvua. Joustavuutta tarvittaisiin lisää, jotta perheiden moninaisuus ja erilaiset elämäntilanteet tulisivat huomioiduiksi.

Vaikka valtaosa lapsista ja nuorista voi hyvin, eriarvoistumiskehitys näkyy lasten ja nuorten keskuudessa. Se näkyy esimerkiksi siinä, että Suomessa noin 10 % lapsiperheistä elää köyhyysrajan alapuolella. Hyvinvointierot alkavat muodostua jo varhaislapsuudessa ja erilaiset riskitekijät kasaantuvat. Huono-osaisuus periytyy ja se näkyy niin terveydentilassa, elämäntavoissa, opiskelussa kuin työllistymisessä.

Esitämme:

1. **Lapsistrategiatyötä** on jatkettava lasten ja nuorten ja perheiden palvelujen uudistamista viettävä eteenpäin
 - Vanhemmuutta on tuettava ja lasten ja nuorten tunne- ja ihmissuhdetaitoja vahvistettava, jotta lapset ja nuoret voivat kasvaa turvallisesti ja pääsevät osallisiksi yhteiskuntaan.
 - Lasten ja nuorten palveluiden siiloutuminen eri vastuualueille ja tiedon kulun esteet tulee poistaa valmistelemalla yhteneväinen **laki lasten ja nuorten palveluista**. Laissa tulee säätää palveluiden tavoitteista, yhteistyöstä ja vastuiden jakautumisesta eri toimijoiden kesken, sekä palvelutarpeen arvioinnista erityisesti. Lasten ja nuorten palvelut tulisi järjestää siten,

että heidän tulisi saada ne mahdollisimman helposti ja ”yhdeltä luukulta” lähipalveluina. Tämän lisäksi he tarvitsevat kanssakulkijoita arjen tueksi, jollaisia toimintamalleja eri sosiaali- ja terveysjärjestöt tarjoavat ja kehittävät.

2. **Lapsen etu, sukupuolten tasa-arvo ja erilaisten perheiden yhdenvertaiset mahdollisuudet** tulee olla perustana mm. **perhevapaa- ja sosiaaliturvauudistuksessa**
 - Perhevapaita on uudistettava siten, että perheillä on enemmän päätäntävaltaa niiden käytöstä, esim. niitä on voitava pitää myös osa-aikaisena ja useammassa jaksossa.
 - Vanhempainpäivärahan korvaustasoa on nostettava ja kesto pidennettävä lisäämällä isille varattua kiintiötä.
 - Kotihoidon tukea saavissa perheissä tulee kotona hoidettavan lapsen sisarusten voida osallistua varhaiskasvatukseen.
 - Lapsilisäjärjestelmää on kehitettävä: lapsilisä on ulotettava siihen, kun lapsi täyttää 18 vuotta, vähävaraisille vanhemmille on annettava 200 euron lapsilisäkorotus ja opiskelijavanhemmille myös korotus lapsilisään.
 - Sosiaaliturvauudistuksessa tulee etsiä ratkaisut lapsiperheköyhyyden poistamiseen ja myös monilapsisten perheiden toimeentulokysymyksiä tulee selvittää.
3. **Toisen asteen koulutukseen on panostettava esimerkiksi kehittämällä sen maksuttomuutta.**
4. **Työelämää on kehitettävä perheystävällisyyden näkökulmasta**
 - työelämän tasa-arvoselvitys on tehtävä
 - pienten lasten vanhemmille on mahdollistettava joustava työaika
 - osa-aikatyön mahdollisuuksia on lisättävä ja parannettava
 - yrittäjyyden ja perheen ja opiskelun ja perheen yhteensovittamista on helpotettava
5. **Maahanmuuttajien perheenyhdistämistä on helpotettava:** tulkintaa tulorajoista on kohtuullistettava ja yksintulleilta alaikäisiltä on poistettava toimeentulo vaatimus perheenyhdistämisen edellytyksenä.

Seksuaalioikeudet on taattava yhdenvertaisesti kaikille

Seksuaalioikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutumista tulee määrätietoisesti tavoitella niin palveluiden kuin lainsäädännön tasolla. Ihmisten mahdollisuuksia kukoistaa ja tehdä hyvinvointia tukevia valintoja autetaan mahdollistamalla tasavertaiset edellytykset niin Suomessa kuin maailmalla.

Esitämme:

1. **Suomen kehitysyhteistyömääräraha on nostettava 0,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta ja seksuaali-, lisääntymisterveyden ja -oikeuksien on oltava kehityspolitiikan painopiste.**
2. **Maksuton ehkäisy ja siihen liittyvät palvelut** on taattava alle 25-vuotiaille Suomessa. Ehkäisyn maksuttomuus poistaa yhden esteen ehkäisyn käytöltä ja mahdollistaa ehkäisyn käytön tasapuolisesti kaikille nuorille. Tämä suojaa suunnittelemattomilta raskauksilta ja seksitaudeilta.
3. **Translaki** eli laki transseksuaalin sukupuolen vahvistamisesta (563/2002) **on uudistettava** ja korvattava sukupuolen moninaisuuden tunnustavalla ja sukupuolivähemmistöön kuuluvien transsukupuolisten itsemäärittämisoikeutta turvaavalla lainsäädännöllä.